

УДК 351:378(045)

Тематичний напрям: 28 Публічне управління та адміністрування

Ірина П'ятничук,

кандидат економічних наук, доцент, декан факультету управління,

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,

м. Івано-Франківськ, Україна

ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

На сьогоднішній день у сфері вищої освіти відбулась значна кількість трансформаційних й реформаційних процесів. Спершу, коли розглядалось управління сферою вищої освіти, то вказували передусім на державне управління, а зараз таке управління носить назву публічного. Така ситуація виникла у результаті того, що за своїм змістом державне управління вищою освітою включає сукупність органів різних рівнів, між котрими розподілено функції управління і діяльність котрих направлена на регулювання освітньої сфери згідно з чинним законодавством [1, с. 27]. Зазначене тлумачення управління сферою вищої освіти є дещо звуженим і з урахуванням вимог сьогодення не може й надалі застосовуватись в суспільстві, що формується на євроінтеграційних принципах. Тому з урахуванням вищенаведеного, слід застосовувати у вжитку такий термін, як публічне управління вищою освітою.

Встановлено, що основними принципами публічного управління вищою освітою є наступні принципи [2-4]:

1. Верховенства закону – встановлює, що виконання всіх управлінських впливів в освітній сфері має здійснюватись лише відповідно до чинних нормативно-правових актів.

2. Демократичність, що передбачає врахування інтересів та потреб суспільства (народу й громадськості), задля котрого сфера вищої освіти існує й розвивається.

3. Підзвітність й підконтрольність означає наявність чіткої ієрархії щодо системи публічного управління вищою освітою, не лише закладів вищої освіти, а й публічних органів влади.

4. Транспарентність, означає, що всі дії в системі публічного управління вищою освітою мають бути прозорими і відкритими для усіх зацікавлених сторін задля задоволення інтересів і потреб суспільства.

5. Соціальність, означає, що функціонування державних органів влади не мають лімітуватись тільки інституційними складовими системи вищої освіти, але й стосуватись співробітників закладів та здобувачів вищої освіти.

6. Інтегрованість, передбачає, що система публічного управління вищою освітою має бути готовою до євроінтеграційних процесів задля її відповідності міжнародним стандартам якості.

7. Доступність вищої освіти, що передбачає дотримання вимог щодо можливості отримання освітніх послуг, що надаються закладами вищої освіти задля задоволення освітніх потреб усіх членів суспільства.

8. Відповідність цілям сталого розвитку, що передбачає забезпечення досягнення не тільки такої цілі, як “забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх”, але й інших, задля забезпечення сталого розвитку у цілому.

9. Єдності, що передбачає виконання всіх визначених дій, заходів в системі публічного управління вищою освітою задля досягнення єдино визначених стратегічних пріоритетів і цілей щодо розвитку сфери освіти й якості освітніх послуг в різних політичних, економічних, соціальних умовах.

Таким чином, виокремлені нами принципи публічного управління вищою освітою сприятимуть формуванню і реалізації механізмів управлінського впливу з метою отримання бажаних результатів, а саме якості вищої освіти в стратегічній перспективі.

Список використаної літератури

1. Крисюк С.В. Державне управління освітою: навч. посіб. для слухачів, асп., докторантів спец. «Державне управління освітою». К.: НАДУ, 2009. 220 с.

2. Галицька Н.В. Механізми державного управління міжнародними програмами та проектами у сфері вищої освіти України : дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02. Київ, 2021. 206 с.

3. Державне управління: підручник: у 2 т. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю.В. Ковбасюк (голова), К.О. Ващенко (заст. голови), Ю.П. Сурмін (заст. голови) та ін. К. : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.

4. П'ятничук І.Д. Понятійно-структурні складові публічного управління вищою освітою. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2023. № 5 (72). URL : <https://journals.maup.com.ua/index.php/political/issue/view/274>.